

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

з підготовки до
державного екзамену освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст

*(для студентів усіх форм навчання за спеціальністю
7.03060107 "Логістика")*

Харків - ХНУМГ - 2014

Методичні вказівки з підготовки до державного екзамену освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (для студентів усіх форм навчання за спеціальністю 7.03060107 "Логістика") / Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: Є. І. Куш. – Х. : ХНУМГ, 2014. – 16 с.

Укладач: Є. І. Куш

Рецензент: проф. В. К. Доля

Рекомендовано кафедрою транспортних систем і логістики, протокол № 1 від «29» серпня 2014 року.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Підготовка до державного комплексного кваліфікаційного екзамену.....	5
1.1 Вихідні положення Галузевого стандарту вищої освіти МОН України (далі ГСВО МОНУ) «Засоби діагностики якості вищої освіти спеціаліста зі спеціальності 7.03060107 «Логістика» про державного комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності.....	5
1.2 Цілі й функції державного комплексного кваліфікаційного екзамену.....	6
1.3 Загальні вимоги до організації державного комплексного кваліфікаційного екзамену в ХНУМГ ім. О. М. Бекетова.....	7
1.4 Формування Державних екзаменаційних комісій (ДЕК).....	7
1.5 Про перелік документів та їх підготовку для ДЕК.....	7
1.6 Розклад державного комплексного кваліфікаційного екзамену та формування складу екзаменаційних студентських груп.....	8
1.7 Вибіркова тематика оглядових лекцій за спеціальністю «Логістика».....	8
1.8 Методика проведення консультацій (індивідуальних і групових).....	8
1.9 Методичні рекомендації з підготовки екзаменаційних питань.....	9
1.10 Підготовка та характер екзаменаційних білетів.....	10
2 Організація і проведення державного комплексного кваліфікаційного екзамену.....	11
2.1 Вихідні умови Тимчасового положення про державний комплексний кваліфікаційний екзамен кваліфікації спеціаліст зі спеціальності «Логістика» в ХНУМГ ім. О.М. Бекетова.....	11
2.2 Про форму проведення державного екзамену.....	11
2.3 Єдині критерії екзаменаційних оцінок і методика оцінки результатів державного екзамену.....	12
2.4 Оформлення результатів державного комплексного кваліфікаційного екзамену.....	13
3 Підведення підсумків державного комплексного кваліфікаційного екзамену.....	14
3.1 Методика аналізу та оголошення результатів державного комплексного кваліфікаційного екзамену.....	14
3.2 Звіт про результати державного комплексного кваліфікаційного екзамену.....	14
3.3 Реалізація висновків і рекомендацій Державної Екзаменаційної Комісії.....	14
Список джерел.....	15

ВСТУП

Методичні вказівки з підготовки до державного екзамену освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст для студентів всіх форм навчання за спеціальністю 7.03060107 "Логістика" розроблені для встановлення нормативних вимог до змісту, обсягу, організації і проведення підсумкового контролю з державного комплексного кваліфікаційного екзамену.

1 ПІДГОТОВКА ДО ДЕРЖАВНОГО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

*для випускників освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» спеціальності
7.03060107 - "Логістика"*

1.1 Вихідні положення Галузевого стандарту вищої освіти МОН України (далі ГСВО МОНУ) «Засоби діагностики якості вищої освіти спеціаліста зі спеціальності 7.03060107 «Логістика» про державного комплексного кваліфікаційного екзамєну зі спеціальності

Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, передбаченим ГСВО МОНУ «Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста зі спеціальності «Логістика», з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики: комплексний державний кваліфікаційний екзамєн.

Державний комплексний кваліфікаційний екзамєн з фаху складається з двох етапів:

1. Перший етап – тестування членами державної екзаменаційної комісії для визначення рівня знань, з'ясування професійних компетенцій у межах програми підготовки, що формують уміння, зазначені у ГСВО МОН «Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста зі спеціальності «Логістика» з такого комплексу нормативних дисциплін, що визначені у нормативній частині Освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста зі спеціальності "Логістика":

1. Міські і регіональні логістичні системи
2. Логістичний менеджмент.
3. Фінансові потоки в логістичних системах
4. Проектування логістичних систем.
5. Управління ланцюгом поставок

2. Письмове розв'язання комплексної розрахунково-аналітичної задачі, що дозволяє перевірити сформованість відповідних умінь та навичок з однієї з нормативних дисциплін, або дисциплін варіативної частини ОПП.

Аналітично-розрахункова задача за змістовними модулями однієї з дисциплін моделює умови, з якими може зустрітися випускник у практичній діяльності на первинних посадах. Імітує етапи процесу підготовки, прийняття і реалізації управлінського рішення в логістиці. Тривалість розв'язання розрахунково-аналітичної задачі – 2 астрономічні години.

Структура задачі:

- 1) формування вихідних даних;
- 2) визначення показників діяльності об'єкту;
- 3) прийняття управлінського рішення.

Присвоєння кваліфікації «Спеціаліст з логістики» здійснює Державна екзаменаційна комісія.

1.2 Цілі й функції державного комплексного кваліфікаційного екзамену

Мета державного екзамену - оцінювання рівня професійної компетентності, ступеня засвоєння освітньо-кваліфікаційної програми підготовки та державна атестація фахівця на відповідність освітньо-кваліфікаційному рівню «спеціаліст» за спеціальністю 7.03060107 «Логістика».

Державний комплексний кваліфікаційний екзамен є продовженням навчально-виховного процесу, складовою частиною завершального етапу підготовки спеціаліста зі спеціальності «Логістика».

Головним завданням є контроль та оцінка рівня знань, отриманих студентом протягом навчання.

Реалізація цього завдання припускає перевірку методологічних та теоретичних принципів, проблем і положень наведених вище дисциплін, а також вміння їх використовувати в аналізі управлінських явищ і практичній діяльності. Особливу увагу необхідно приділяти виявленню знань та вмінь студента аналізувати сучасні умови здійснення економічних реформ в Україні.

Важливе завданням є виявлення навичок вирішення практичних задач, конкретного аналізу проблемних ситуацій.

Державний комплексний кваліфікаційний екзамен виконує ще й важливе виховне завдання.

У конкретному вираженні воно виявляється у вмінні студента самостійно, логічно й послідовно висловлювати свої переконання, здійснювати самоконтроль та критично оцінювати власні знання і навички.

Державний комплексний кваліфікаційний екзамен за умов всебічного аналізу його результатів, дозволяє найбільш вичерпно з'ясувати позитивний досвід та недоліки в організації, змісті й методиці викладання фахових дисциплін, а також самостійної роботи студентів.

Все це дає можливість визначити конкретні заходи щодо удосконалення викладання фахових дисциплін, накреслити шляхи поліпшення взаємозв'язку та послідовності у їх викладанні.

1.3 Загальні вимоги до організації державного комплексного кваліфікаційного екзамену в ХНУМГ ім. О. М. Бекетова

Організаційна підготовка державного комплексного кваліфікаційного екзамену за фахом проводиться згідно з розпорядженням Ректора університету. Кафедра транспортних систем і логістики разом з навчальним відділом, деканатом факультету менеджменту організує підготовку до екзамену заздалегідь за розробленим планом.

Для підготовки і складання державного комплексного кваліфікаційного екзамену виділяється не менше 7 навчальних днів, протягом яких організується читання оглядових лекцій обсягом 24 годин, проведення групових та індивідуальних консультацій (див. «Тимчасове положення про державний комплексний кваліфікаційний екзамен за фахом «Менеджмент», затверджується Вченою радою факультету).

1.4 Формування Державних екзаменаційних комісій (ДЕК)

Прийом державного комплексного кваліфікаційного екзамену здійснюється ДЕК. ДЕК формується щорічно на період проведення екзамену в межах Державної екзаменаційної комісії за спеціальністю з числа професорсько-викладацького складу кафедри транспортних систем і логістики в кількості трьох осіб на чолі з головою – високо кваліфікованим фахівцем в логістиці, який має вчений ступінь або звання.

Персональний склад комісії затверджується Ректором університету не пізніше ніж за місяць до початку державного екзамену. Голова Державної екзаменаційної комісії затверджується Ректором за узгодженням з деканом, навчальним відділом.

1.5 Про перелік документів та їхню підготовку для ДЕК

У Державну екзаменаційну комісію до початку екзамену подаються такі документи:

- наказ Ректора (декана факультету менеджменту) щодо допуску студентів до державного екзамену;
- довідка про виконання студентами навчального плану й отримані ними оцінки з теоретичних дисциплін, курсових робіт тощо.

Для оформлення протоколів Державної екзаменаційної комісії призначається секретар.

1.6 Розклад державного комплексного кваліфікаційного екзамену та формування складу екзаменаційних студентських груп

Розклад державного комплексного кваліфікаційного екзамену складається деканатом факультету менеджменту разом з навчальним

відділом університету за участю кафедри транспортних систем і логістики, затверджується першим проректором Університету і доводиться до відома всіх учасників екзамену не пізніше, ніж за місяць до його початку.

Списки навчальних груп складаються деканатом відповідно до затвердженого розкладу. Для складання екзамену навчальним відділом Університету спеціально виділяються і закріплюються за ДЕК постійні аудиторії.

1.7 Вибіркова тематика оглядових лекцій за спеціальністю «Логістика»

Оглядові лекції за спеціальністю «Логістика» під час підготовки до держаного комплексного кваліфікаційного екзамену не повинні бути:

- повторенням прочитаних раніше тем з визначених дисциплін;
- коротким та поверховим викладенням програмних тем навчальних курсів;
- відповідями на питання екзаменаційних білетів.

Враховуючи, що на оглядові лекції відведено 18 годин, лектору необхідно будувати їх на таких засадах:

- лекції повинні мати цілеспрямований, методологічний характер;
- важливо дати аналіз сучасного стану економіки України, розкрити закономірності й найважливіші процеси формування ринкових відносин;
- розкрити спадкоємність та взаємозв'язок дисциплін, питання програм яких включені до комплексного екзамену;
- здійснити органічний зв'язок теоретичних і практичних питань щодо професійної підготовки студентів.

Оглядові лекції повинні допомогти студентам розібратися у найбільш складних питаннях фахових дисциплін. Формуючи тематику оглядових лекцій, треба першочергову увагу приділяти висвітленню декількох вузлових, найбільш важких, актуальних і одночасно складних для самостійного вивчення студентами проблем.

1.8 Методика проведення консультацій (індивідуальних і групових)

Під час підготовки до екзаменів велику роль відіграють консультації. Зазвичай кожній групі дають дві передекзаменаційні консультації.

Перша консультація має установчий характер. Тому вона організується для потоку студентів на самому початку тижневого терміну, виділеного для підготовки й складання екзамену. На консультації пропонуються методичні рекомендації з організації самостійної роботи в період підготовки до державного екзамену.

На першій консультації ознайомлюють студентів:

- з обсягом вимог, що висуваються на екзамені;
- з характером питань екзаменаційних білетів, користуючись при цьому навчальними програмами з відповідних курсів.

На консультації викладач розповідає студентам:

- про принципи групування питань в екзаменаційних білетах;
- про місце (аудиторії), час та порядок проведення екзамену;
- про режим роботи в дні підготовки до екзамену, включаючи режим роботи бібліотеки, тощо;
- про методичні вказівки до підготовки і проведення державного комплексного кваліфікаційного екзамену.

Друга консультація має на меті надати студентам допомогу у вивченні нових і найбільш складних питань фахових дисциплін. Ця консультація проводиться напередодні екзамену для окремої групи студентів.

Викладач рекомендує студентам заздалегідь сформулювати питання, на які вони бажають отримати додаткові пояснення. Це, зрозуміло, не виключає можливості для кожного студента задавати свої питання під час проведення консультації. Доцільно також на другій консультації проаналізувати найбільш поширені помилки, які допускали студенти в попередніх групах на екзамені.

Друга консультація проводиться за участю викладачів, які входять до складу Державної екзаменаційної комісії.

Окрім групових консультацій, в міру необхідності, проводяться й індивідуальні. Для цього протягом тижневого терміну, виділеного для підготовки та складання державного комплексного кваліфікаційного екзамену, на кафедрі транспортних систем і логістики затверджується графік консультацій та організуються чергування викладачів. Про це своєчасно інформуються студенти.

1.9 Методичні рекомендації з підготовки екзаменаційних питань

Підготовка і формування екзаменаційних білетів є одним з найбільш складних і відповідальних питань. При їх формуванні можна користуватися двома різними підходами.

Перший полягає у збереженні специфіки кожної дисципліни. Це полегшує вирішення організаційних моментів: питання оглядових лекцій, проведення консультацій, підведення підсумків екзаменів тощо. Але можливе дублювання окремих питань.

Другий підхід - комплексний, системний, являє собою синтез усіх

наскрізних проблем фахової підготовки. У цьому випадку екзаменаційні питання повинні формуватися на засадах їх методологічного значення, актуальності з погляду сучасних вимог. Безумовно, за таким підходом частина питань може залишитися поза увагою укладачів екзаменаційних білетів. Тому доцільно включати їх у білети як самостійні питання.

1.10 Підготовка та характер екзаменаційних білетів

Державний комплексний кваліфікаційний екзамен проводиться за білетами, складеними відповідно до програми державного комплексного кваліфікаційного екзамену. Кожний білет складається з 50-ти базових тестових завдань з нормативних дисциплін, які включено до державної атестації і одного практичного завдання, що дає змогу перевірити знання студентів. Можливе доповнення нормативної частини іншими розділами та поглиблювати зміст тем змістовими модулями навчальних дисциплін варіативної частини освітньо-кваліфікаційної програми підготовки спеціаліста. Білети затверджуються на засіданні Вченої ради факультету менеджменту.

2 ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

2.1 Вихідні умови Тимчасового положення про державний комплексний кваліфікаційний екзамen кваліфікації спеціаліст зі спеціальності «Логістика» в ХНУМГ ім. О. М. Бекетова

До державного комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності «Логістика» допускаються студенти, які закінчили вивчення усіх теоретичних дисциплін, склали всі заліки й екзамени згідно з навчальним планом спеціаліста.

Державний комплексний кваліфікаційний екзамen зі спеціальності «Логістика» проводиться письмово у формі відповідей на питання білета. У процесі підготовки відповідей студент може користуватися навчальними програмами з відповідних курсів для вищих навчальних закладів.

Державний екзамen проводиться на відкритому засіданні комісії за наявності не менше трьох її членів; на засіданні комісії можуть бути присутні представники ректорату, деканатів та громадських організацій університету.

Тривалість державного комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності – 4 години.

Тривалість засідання Державної екзаменаційної комісії не повинна перевищувати шести годин на день.

Методичні поради студенту з підготовки відповідей на питання екзаменаційного білета

Отримавши екзаменаційний білет, студент знайомиться зі змістом питань, визначає місце кожного з них у загальній структурі фахової підготовки.

Студенту надається можливість користуватися програмами з кожної дисципліни, що включені до державного комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності.

Крім того, студенту треба підготувати розв'язання отриманої в білеті задачі.

У разі сумніву щодо розуміння сформульованих у білеті питань або умов задачі, студент має право звернутися за поясненням до екзаменаційної комісії.

2.2 Про форму проведення державного екзамену

До початку екзамену група студентів, які складають його за розкладом у цей день, запрошується в аудиторію, де відбувається засідання ДЕК.

Голова комісії вітає студентів з початком екзамену, знайомить їх зі складом ДЕК і коротко пояснює порядок її роботи.

Враховуючи режим роботи комісії, до екзамену запрошуються одночасно вся група студентів. Кожному з них для підготовки відповідей виділяють окремий стіл. Необхідні записи студент робить на стандартних аркушах, що видаються комісією.

Важливо органічно поєднувати на державному екзамені високу вимогливість і об'єктивність в оцінках, індивідуальний підхід до студентів у визначенні рівня їх знань теорії.

2.3 Єдині критерії екзаменаційних оцінок і методика оцінки результатів державного екзамену

Державна комісія проводить усну співбесіду та оцінює відповідь студента за такими критеріями:

- відмінно (високий рівень, ґрунтовна аргументація відповіді);
- добре (високий рівень, часткова аргументація відповіді);
- задовільно (достатній рівень, не повна аргументація відповіді);
- не задовільно (низький рівень підготовки, відсутність відповіді).

Оцінювання результатів розв'язування аналітично-розрахункової комплексної ситуаційної задачі відповідно до еталонних відповідей відбувається за такими загальними критеріями:

- відмінно – завдання виконано повністю, відповідь обґрунтовано, висновки та пропозиції аргументовано і оформлено належним чином;
- добре – завдання виконано повністю, але припущено незначних неточностей у розрахунках або оформленні; але за умови належного оформлення завдання виконано не менше ніж на 80%;
- задовільно – завдання виконано не менш ніж на 70% за умови належного оформлення; або не менше ніж на 80% за умови припущення незначних помилок у розрахунках або оформленні.

Підсумкова оцінка державного комплексного кваліфікаційного екзамену складається з усередненої оцінки за кожний з етапів (50% за тестування і 50% за розв'язання розрахунково-аналітичної задачі).

Методика оцінки результатів державного комплексного кваліфікаційного екзамену

Одним із шляхів реалізації критеріїв екзаменаційних оцінок, зменшення впливу суб'єктивності на їх визначення може бути використання «Робочої оціночної картки члена ДЕК». Картка побудована на засадах виділення основних і додаткових оціночних елементів із суми знань, умінь,

навичок, якими повинен оволодіти студент у процесі вивчення фахових дисциплін у поєднанні з його здатністю користуватися набутими теоретичними знаннями у практичній діяльності. Відомості про студентів групи в розділі картки «Допоміжна інформація» вносяться членом ДЕК до початку екзамену за даними, що надаються деканатом. Після завершення відповіді студента кожен член ДЕК виставляє свою попередню екзаменаційну оцінку (графа - картки). Робоча оціночна картка дає змогу чітко бачити й враховувати багато складових в оцінці відповідей студента.

2.4 Оформлення результатів державного комплексного кваліфікаційного екзамену

Рішення щодо оцінки знань студента приймається Державною екзаменаційною комісією на закритому засіданні відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. За умови рівності кількості голосів вирішальним є голос голови. Результати державного комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності «Логістика» оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Студентам, які не склали державний екзамен з поважних причин (підтверджених документально), Ректором може бути надана можливість повторного складання екзамену.

Протоколи засідання Державної екзаменаційної комісії, залікові книжки з проставленими в них оцінками підписуються головою і членами комісії.

3 ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ДЕРЖАВНОГО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

3.1 Методика аналізу та оголошення результатів державного комплексного кваліфікаційного екзамєну

Результати державного комплексного кваліфікаційного екзамєну оголошуються студентам у день його проведення після оформлення протоколів Державної екзаменаційної комісії. При цьому дається загальна оцінка відповідей студентів, відзначаються найбільш яскраві з них, характеризується рівень фахової підготовки студентів.

3.2 Звіт про результати державного комплексного кваліфікаційного екзамєну

Після закінчення роботи Державної екзаменаційної комісії її голова складає звіт. Підсумки державного екзамєну за фахом обговорюються на засіданнях Вченої ради університету, Вченої ради факультету менеджменту, кафедри транспортних систем і логістики.

3.3 Реалізація висновків і рекомендацій Державної Екзаменаційної Комісії

Ректорат, Вчена рада факультету менеджменту, кафедра транспортних систем і логістики за підсумками державного комплексного кваліфікаційного екзамєну зі спеціальності «Логістика» розробляють і здійснюють відповідні заходи, спрямовані на подальше удосконалення викладання фахових дисциплін в університеті, підвищення якості підготовки фахівців з логістики.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. ДК 003-95 Державний класифікатор професій зі змінами № 1,2,3.
2. ДК 003-95 Державний класифікатор професій (зміни та доповнення № 4).
3. ДК 009-96 Державний класифікатор видів економічної діяльності.
4. ДСВО 01-98 Основні положення.
5. ДСВО 02-98 Терміни та визначення.
6. ДСВО 04-98 Освітній рівень «повна вища освіта».
7. ДСВО 07-98 Освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст».
8. ГСВО МОН Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста зі спеціальності «Логістика».
9. ГСВО МОН Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста зі спеціальності «Логістика».
- напряму «Менеджмент».
10. СВО ХНАМГ варіативна частина освітньо-кваліфікаційної характеристики спеціаліста зі спеціальності «Логістика».
11. СВО ХДАМГ варіативна частина освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста зі спеціальності «Логістика».
12. ГСВО МОН Засоби діагностики рівня якості освітньо-професійної підготовки спеціаліста зі спеціальності «Логістика».
13. ДСТУ 3739-98 Положення про ведення державного класифікатора ДК 003-95 «Класифікатор професій».
14. Засоби діагностики вищої освіти. ГСВО МОНУ. К.: - 2003. Додаток А, Додаток Б. С. 205.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

з підготовки до
державного екзамену освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст

*(для студентів усіх форм навчання за спеціальністю
7.03060107 "Логістика")*

Укладач **КУШ Євген Іванович**

Відповідальний за випуск В. К. Доля

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *Є. І. Куш*

План 2014, поз. 392М

Підп. до друку 03.11.2014
Друк на ризографі.
Тираж 50 пр.

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 0,8
Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4705 від 28.03.2014 р.